

Byggefelt på Gulenakken,
Fjell kommune

Konsekvenser for
biologisk mangfold

R
A
P
P
O
R
T

Rådgivende Biologer AS

1127

Rådgivende Biologer AS

RAPPORTENS TITTEL:

Byggefelt på Gulenakken i Fjell kommune. Konsekvenser for biologisk mangfold.

FORFATTER:

Per Gerhard Ihlen & Geir Helge Johnsen

OPPDRAKSGIVER:

Opus Bergen AS, Strandgaten 59, 5004 BERGEN

OPPDRAGET GITT:

17. september 2008

ARBEIDET UTFØRT:

2008

RAPPORT DATO:

30. september 2008

RAPPORT NR:

1127

ANTALL SIDER:

10

ISBN NR:

ISBN 978-82-7658-624-4

EMNEORD:

- Biologisk mangfold
- Konsekvensvurdering

- Naturtyper
- Flora og fauna

RÅDGIVENDE BIOLOGER AS
Bredsgården, Bryggen, N-5003 Bergen
Foretaksnummer 843667082-mva
Internett : www.radgivende-biologer.no E-post: post@radgivende-biologer.no
Telefon: 55 31 02 78 Telefax: 55 31 62 75

Forsidefoto: Planområdet for Gulenakken boligfelt, ved befaring 27.september 2008.

FORORD

Opus Bergen AS har gitt framlegg til privat reguleringsplan for byggefeltet Gulenakken i Fjell kommune. I forbindelse med dette ble Rådgivende Biologer AS bedt om å gjøre en vurdering av konsekvensene av tiltaket på biologisk mangfold. Bakgrunnen for oppdraget var merknader fra Fjell kommune til Opus Bergen AS i brev datert 14. august 2008.

Rådgivende Biologer AS takker Opus Bergen AS, ved Tore Jensen og Gaute Baarøy, for oppdraget.

Bergen, 30. september 2008

INNHOOLD

Forord	3
Innhold	3
Referanse	3
Gulenakken byggefelt	4
Metode for konsekvensvurderingen	5
Områdebeskrivelse med verdi- og konsekvensvurdering	6
Fisk og ferskvannsbiologi	6
Naturtyper.....	8
Vegetasjon og flora	8
Fauna	9
Avbøtende tiltak	10
Referanser.....	10

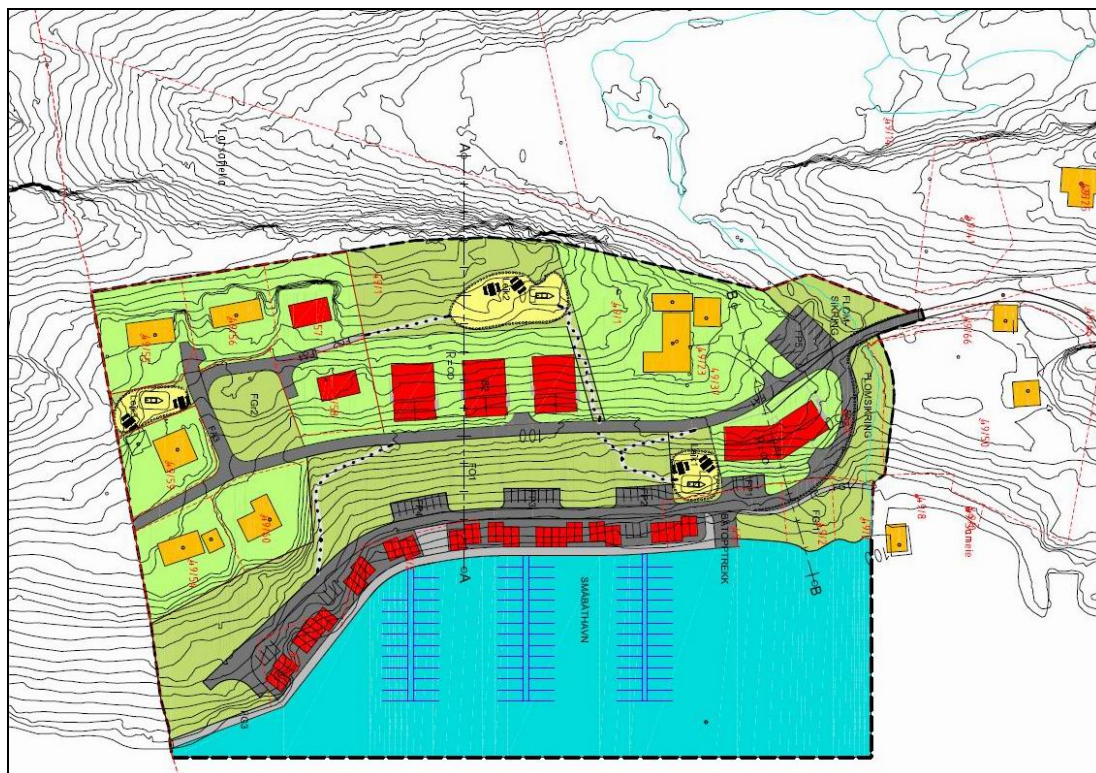
REFERANSE

IHLEN, P. G. & G. H. JOHNSEN 2008.

Byggefelt på Gulenakken i Fjell kommune. Konsekvenser for biologisk mangfold. Rådgivende Biologer AS, rapport 1127, ISBN 978-82-7658-624-4, 10 sider.

GULENAKKEN BYGGEFELT

Gulenakken byggefelt er planlagt rett sør for Li langs østsiden av Sotra, helt sør i Fjell kommune. Planforslaget dekker et areal på 49.24 daa og er planlagt for variert bosetting med eneboliger, kaianlegg, veier etc. (**figur 1**).

Figur 1. Planskisse over Gulenakken byggefelt.

METODE FOR KONSEKVENSVURDERINGEN

Ved gjennomføring av denne enkle vurderingen av konsekvenser for biologisk mangfold, er det fortatt en enkel synfaring i området lørdag 27. september 2008, og metoden for vurderingen følger i henhold til Statens Vegvesen sin Handbok 140. Den legger opp til at konsekvensutredninger skal utføres etter en standard tretrinns prosedyre som er felles for alle fagtema.

TRINN 1: OMRÅDEBESKRIVELSE MED VURDERING AV VERDI

Her blir området sine karaktertrekk og verdier beskrevet og vurdert så objektivt som mulig i henhold til foreliggende veiledere og håndbøker for de aktuelle fagtema. Fjell kommune har også gjennomført viltkartlegging etter DN-håndbok 11 (Bjørkevoll mfl. 2005) og kartlegging av naturtyper etter DN-håndbok 13 (Moe 2003). Verdien til et område blir fastsatt langs en skala som spenner fra liten verdi til stor verdi, og "verdi" angir en vurdering av hvor betydningsfullt et område eller miljø er med utgangspunkt i nasjonale mål innen det enkelte fagtema.

TRINN 2: TILTAKET SIN VIRKNING PÅ OMRÅDET

Med omtale av virkningen av tiltaket på området, blir det gitt en vurdering av hvilke endringer en regner med tiltaket vil føre til for de ulike fagtema, og graden av disse endringene. Omfanget av endringene blir vurdert langs en skala fra stor negativ virkning til stor positiv virkning.

TRINN 3: SAMLET KONSEKVENSVURDERING

Den samlede konsekvensvurderingen er en kombinasjon av de to foregående trinnene, der en kombinerer verdivurdering og virkningen for å få frem den samlede konsekvensen av i den såkalte konsekvensviften (**figur 2**). Konsekvensene skal angis på en nidelt skala fra *svært stor negativ konsekvens* til *svært stor positiv konsekvens*.

Verdi omfang	Verdi		
	Liten	Middels	Stor
Stort positivt			Meget stor positiv konsekvens (++++)
Middels positivt			Stor positiv konsekvens (++++)
			Middels positiv konsekvens (++)
Lite positivt			Liten positiv konsekvens (+)
Intet omfang			Ubetydelig (0)
Lite negativt			Liten negativ konsekvens (-)
Middels negativt			Middels negativ konsekvens (-)
			Stor negativ konsekvens (- - -)
Stort negativt			Meget stor negativ konsekvens (- - - -)

Figur 2. "Konsekvensviften". Konsekvensen for et tema framkommer ved å sammeholde området sin verdi for det aktuelle tema og tiltakets virkning/ omfang på temaet. Konsekvensen blir angitt på en skala fra meget stor positiv konsekvens (+ + + +) til meget stor negativ konsekvens (- - - -) (etter Statens Vegvesen 2006).

OMRÅDEBESKRIVELSE MED VERDI- OG KONSEKVENSVURDERING

Planområdet ligger for det meste for det meste på grunnlendt mark og består av strandberg mot sjøen og kystlynghei under gjengroing ovenfor. Det renner også en liten bekk gjennom området, og den munner ut helt nord i planområdet.

Figur 3. Flyfoto over området for Gulenakken byggefelt (fra www.norgebilder.no).

FISK OG FERSKVANNSBIOLOGI

Bekken i planområdet er liten, og det er et tydelig vandringshinder omtrent 15 meter fra sjøen. Anadrom strekning utgjør bare 15 x 2 m² (**figur 4A**) og er derfor ikke stor nok til å utgjøre leveområde for egne bestander av anadrom fisk som laks eller sjøaure. Bekken kommer fra en liten myr som ligger rett bak østre del av planområdet, og har i perioder svært liten vannføring. Ved flo er det også betydelig innslag av sjøvann på den nederste strekningen av elven. Den er derfor uegnet for oppvekst av ungfisk.

Fagtema "fisk og ferskvannsbiologi" **liten verdi**, tiltaket gir **ingen virkning** og det for dermed **ubetydelig konsekvens (0)**.

A

B

C

Figur 4. A: Bekken gjennom planområdet nedenfor vandringshinderet. B & C: Planområdet med strandberg nederst og fattig lynghei med skrint jordsmonn oppom.

NATURTYPER

Det ble ikke registrert prioriterte naturtyper (se DN 2006) under befaringen den 27. september 2008. Heller ikke Moe (2003) avgrenset naturtyper fra tiltaksområdet i forbindelse med kartleggingen av biologisk mangfold for Fjell kommune.

Fagtema "naturtyper" får derfor **liten verdi**, og med **ingen virkning** får en derfor **ubetydelig konsekvens (0)**.

VEGETASJON OG FLORA

Det ble registrert to hovedtyper av vegetasjon i tiltaksområdet: Fattige strandberg i de nedre delene og kystlynghei i de øvre delene. Generelt er all vegetasjonen her artsfattig og inneholder bare vanlige og vidt utbredte arter.

STANDBERG, FATTIG UTFORMING

Strandbergene i området starter ved havnivå og strekker seg omtrent 2-3 m o. h. De er påvirket av salt og bølgeslag og er derfor for det meste blankskurte og det vokser få planter der. Karplantene som ble registrert vokser stort sett noe beskyttet fra sjøen og inne i mellom stein og grus. Av karakteristiske arter her kan nevnes fjøresaulauk, fjørekoll, gulaks, blåtopp, tiriltunge og vendelrot. På bergene vokser en del karakteristiske makrolav, som for eksempel grå fargelav, klipperagg, messinglav og strandberglav samt skorpelavene *Fuscidea cyathoides*, *Rhizocarpon richardii*, *F. cochiana* og *Tephromela atra*. Helt ned mot havnivå er det et tydelig svart belte av skorpelaven *Verrucaria maura*. Denne type vegetasjon i området er artsfattig og består av lite kravfulle arter og kan derfor best klassifiseres som fattig utforming (se Fremstad 1997).

KYSTLYNGHEI

Fra 2-3 m o. h. og videre oppover i terrenget består vegetasjonen i all hovedsak av gjengrodd og fattig kystlynghei. Dette er opprinnelig en vegetasjonstype som ble dannet av mennesket ved at skogene har vært holdt nede ved beite fra sau (ofte helårsbeite) og lyngbrenning. Når denne aktiviteten nå for det meste er opphørt, kommer skogen tilbake. Tiltaksområdet bærer derfor i dag preg av tidlig gjengroing med mye ung furu og bjørk, samt noe rogn, i tresjiktet og einer i busksjiktet. I tillegg er det noen små arealer med planteskog. I overgangssonen mellom strandbergene og kystlyngheiene dominerer pors samt noe knappsviv og blåknapp. Karakteristiske arter i feltsjiktet i lyngheiene er bjønnekam, blåbær, blåtopp, bjønnskjegg, einstape, klokkeling, rome, røsslyng, skrubbær, slåtestarr, smyle, tepperot og tyttebær. Av arter fra bunnsjiktet kan nevnes furumose, heigråmose, kystreinlav, lys reinlav, storstylte, kysttornemose, kystjamnemose og torvmosearter.

Det er også flere arealer med sva, områder med bart fjell og uten fast vegetasjonsdekke (**figur 4**), i tiltaksområdet. Mange av de artene fra strandbergene er også å finne på disse svaområdene. I tillegg ble følgende kryptogamer registrert på sva: bergsotmose, blærelav, glatt lærlav, kartlav, koppervrangmose, kystpute, såtemose-art, vanlig steinskjegg og skjoldsaltlav.

Lyngheiene blir vurdert som både for små og for trivielle til å være aktuelle som kartleggingsobjekt etter DN-håndbok 13 (DN 2006). I tillegg er de tydelig gjengrodd og

opptrer bare som fragmenter inne i mellom eksisterende husbebyggelse, veier og fyllmasser. Larsen & Fjeldstad (2005) fant for øvrig heller ikke verdifulle kulturlandskap i eller nær tiltaksområdet.

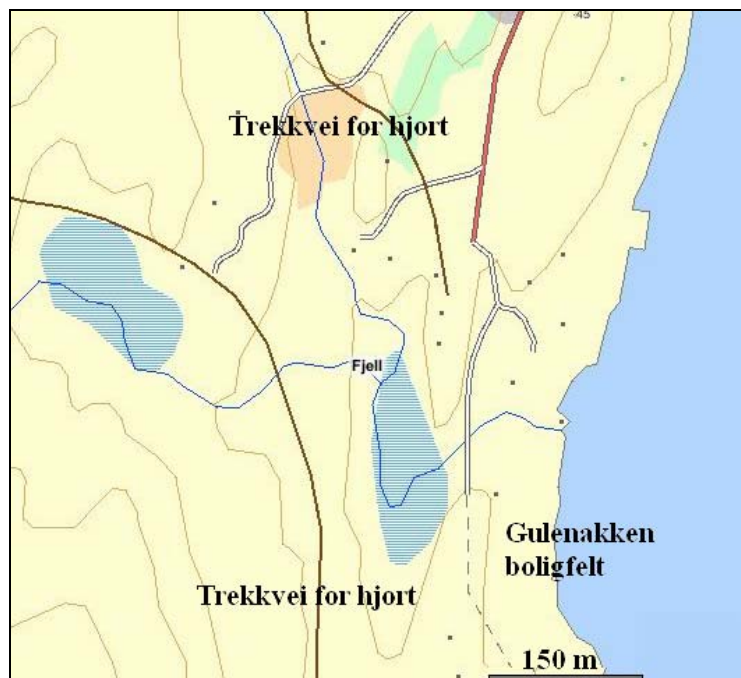
Fattig strandberg er vidt en utbredt vegetasjonstype og regnes ikke som truet i Norge (Fremstad & Moen 2001). Når det gjelder kystlynghei, vurderes disse i sin helhet som sterkt truet (se Fremstad & Moen 2001). Kystlyngheien i tiltaksområdet derimot er som sagt delvis gjengrodd og ligger bare som fragmenter inne i mellom hus, veier og fyllmasser og kvalifiserer derfor ikke til å kunne klassifiseres som en ekte kystlynghei slik denne vegetasjonstypen er beskrevet i Fremstad (1997). Alle de registrerte artene er også vanlig og vidt utbredte og ingen regnes som rødlistede (se Kålås m. fl. 2006).

Vegetasjon og flora får derfor **liten verdi**.

Det planlagte tiltaket, medfører at areal beslaglegges og derfor den naturlige vegetasjonen og floraen i området blir for en stor del fjernet. Tiltaket vurderes derfor å gi **middels til stor negativ virkning** på vegetasjon og flora. Samlet gir dette en **liten negativ konsekvens (-)** for vegetasjon og flora.

FAUNA

I forhold til fugler og pattedyr (og amfibier) er dette artsfattig natur og i følge Olav Overvoll ved Fylkesmannen i Hordaland, er det ikke kjent spesielle faunaverdier knyttet til dette området (se også Bjørkvoll m. fl. 2005). Den eneste pattedyrforemosten er et hjortetrekk (vekting 1) som antagelig delvis går gjennom området (**figur 5**). I tillegg er det på Artsdatabankens sitt artskart registrert fjellvåk, orrfugl, spurvehauk og tårnfalk et godt stykke vest for tiltaksområdet, i området ved Liatårnet. Det kan ikke utelukkes at disse også kan forekomme ved Gulenakken, men området utgjør ikke noe viktig habitat for disse artene.

Figur 5. Utsnitt av www.naturbase.no med trekkevei for hjort nær planområdet.

En slik artsfattig fauna gis **liten verdi**. Tiltaket kan medføre at hjortetrekket blir forskjøvet noe oppover i terrenget, og i tillegg kan det tenkes at faunaen blir mer forstyrret av økt trafikk og ferdsel til byggefeltet. I anleggsfasen vil støy kunne være problematisk. Tiltaket vurderes derfor å gi **middels negativ virkning** på fauna, og samlet gir dette en **liten negativ konsekvens (-)**.

AVBØTENDE TILTAK

Vi kan ikke se at det er behov for spesielle avbøtende tiltak annet enn at det må være et mål å redusere bygging av veier til et minimum og å kjøre bort løsmasser istedenfor å legge dem i det som blir igjen av lynchheier og strandberg.

REFERANSER

- Bjørkevoll, I., Mjøs A.T. & Overvoll, O. 2005. Viltet i Fjell. Kartlegging av viktige Viltområde og status for viltartane. Fjell kommune og Fylkesmannen i Hordaland, MVA-rapport 9/2005: 46 s. + vedlegg.
- Direktoratet for naturforvaltning, 2006. Kartlegging av naturtyper. Verdsetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utg. www.dirnat.no
- Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge, NINA Temahefte 12: 1-279.
- Fremstad, E. & Moen, A. (red.). 2001. Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. bot. Ser. 2001-4: 1-231.
- Kålås, J.A., Viken, Å. og Bakken, T. (red.) 2006. Norsk Rødliste 2006 – 2006. Artsdatabanken, Norway.
- Larsen, B. H. & Fjeldstad, H. 2005. Verdifulle kulturlandskap i Fjell kommune i Hordaland. Miljøfaglig Utredning, rapport 2005-64: 1-38.
- Moe, B. 2003. Kartlegging og verdsetting av naturtyper i Fjell. Fjell kommune og Fylkesmannen i Hordaland, MVA-rapport 11/2003: 1-69.
- Statens vegvesen 2006. Konsekvensanalyser - veiledning. Håndbok 140, 3. utg. (Nettutgave).